

родичів здобувачів дошкільної освіти до відвідування музеїв, поповнення фондів міні-музеїв в ЗДО. Використання оригінальних артефактів, предметів різних історичних епох сприяє підвищенню рівня історичної обізнаності, естетичної культури дітей, вихованню свідомого патріота рідного краю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286/2019#Text> (дата звернення: 23.03.2024). 2. Jakubowska, E., & Olek-Redlarska, Z. (2017). Civic and Social Competences and the Patriotic Education of Small Children. *Rocznik Teologii Katolickiej*, 16, 141-159. 3. Cojocariu, V. M. (2013). Petre Țuțea or some axiological anchors for a necessary patriotic education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 76, 204-208. 4. Беленька Г. Місце музейної педагогіки в освітньому процесі сучасного дошкільного навчального закладу. *Методика початкового навчання і дошкільного виховання*. 2015. Випуск 18. С. 396-400. 5. Палійчук О. Патріотичне виховання засобами музейної педагогіки на гурткових заняттях в дошкільному закладі URL: https://imidg.ucoz.ua/elgurnal/vyp21/5/palijchuk_tezi.pdf (дата звернення: 25.03.2024).

УДК 378:331.108.2-057.212

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СТОМАТОЛОГІВ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Колядич І. П.,

*здобувач третього (освітньо-наукового) ступеня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)*

Науковий керівник: Красовська О. О.,

*доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії та методик початкової освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)*

Анотація. Статтю присвячено розв'язанню актуальної педагогічної проблеми формування фахової компетентності майбутніх лікарів-стоматологів засобами інтенсивних технологій навчання. Ефективність педагогічного процесу автор вбачає у впровадженні інтенсивних освітніх технологій вищої медичної освіти: проблемних

навчальних лекцій, семінарів, аудиторних занять у формі дискусій, ігрового проєктування, майстер-класів, що спрямовані на формування професійних компетентностей майбутніх лікарів-стоматологів у професійній підготовці.

Ключові слова: професійна підготовка, майбутні стоматологи, технології навчання, інформатизація, інфраструктура навчального процесу

Abstract. The article is devoted to solving the current pedagogical problem of forming the professional competence of future dentists by means of intensive learning technologies. The author sees the effectiveness of the pedagogical process in the implementation of intensive educational technologies of higher medical education: problem-based educational lectures, seminars, classroom classes in the form of discussions, game design, master classes aimed at forming the professional competencies of future dentists in professional training.

Keywords: professional training, future dentists, teaching technologies, informatization, infrastructure of the educational process.

Вступ. Одним із напрямків перебудови і вдосконалення професійної підготовки фахівців медичного профілю є процес широкого запровадження інформаційно-комунікаційних технологій навчання. Інформатизація – один із головних напрямів сучасної науково-технічної революції. Як зазначає В. Кремень, в умовах інформатизації освіти змінюється парадигма педагогічної науки, коригується структура і зміст освіти. Інформатизація закладів вищої освіти України – важлива складова освітнього процесу, яка охоплює створення і розвиток комп'ютерно орієнтованого навчального середовища [2].

У сучасних умовах розвитку суспільства інформатизація професійно-педагогічної підготовки майбутнього лікаря стоматолога має забезпечити належний рівень його інформаційної культури; підвищити ефективність освітнього процесу на основі впровадження нових інформаційних технологій навчання та удосконалити управління підготовкою майбутніх фахівців. Інформаційні технології в підготовці майбутніх лікарів стоматологів можна застосовувати як засоби навчання і викладання, інструмент пізнання навколишньої дійсності, засоби комунікації, засоби автоматизації процесу контролю і обробки результатів навчальної діяльності студентів, тестування і діагностики, засоби організації науково-дослідницької роботи [5].

Аналіз останніх досліджень. Коло питань, охоплених проблематикою використання інформаційно-комунікаційних засобів навчання у професійній підготовці фахівців різного профілю представляють сучасні науковці В. Беспалько, В. Бублик, Б. Гершунський, М. Жалдак,

І. Захарова, В. Кремень, Ю. Машбиць, С. Полат. Роль та функції комп'ютерних та інтернет-технологій у медичній освіті вивчають Н. Белявіна, М. Дергач, О. Хомік, О. Чайковська.

Визначення мети та завдань дослідження. Мета статті – розв'язання актуальної наукової проблеми формування фахової компетентності майбутніх стоматологів засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Досягнення мети передбачає *розв'язання завдань дослідження*:

- систематизувати шляхи залучення студентів спеціальності «Стоматологія» до професійного розвитку засобами інформаційно-комунікаційних технологій;

- визначити оптимальні дидактичні підходи до упровадження інформаційно-комунікаційних технологій вищої медичної освіти;

- класифікувати інформаційно-комунікаційні технології.

Результати. З появою персональних комп'ютерів з'явився термін «нові інформаційні технології», під яким розуміють впровадження нових підходів до освітнього процесу, що орієнтований на розвиток інтелектуально-творчого потенціалу людини з метою підвищення його ефективності, завдяки застосуванню сучасних технічних засобів. Сучасні інформаційні технології характеризуються наявністю всесвітньої мережі Інтернет, такими її сервісами, як електронна пошта, телекомунікації, що надають широкі можливості. Жива комунікація невід'ємна від інформаційних технологій, тому на сучасному етапі розвитку технічних і програмних засобів інформаційні технології називають інформаційно-комунікаційними.

У педагогічній та методичній літературі вирізняються терміни і поняття «комп'ютерні технології навчання», «нові інформаційні технології», «сучасні інформаційні і комунікаційні технології», «інформаційно-телекомунікаційні технології», «мультимедійні технології». Як зазначає Г. Селевко, інформаційні технології (ІТ, від англ. Information technology) – це галузь діяльності, що належить до технологій управління і характеризується обробкою величезного потоку інформації із застосуванням обчислювальної техніки [3, с. 167].

Сучасні науковці визначають поняття «інформаційна технологія» такими двома ознаками: педагогічна технологія; застосування електронних засобів навчання. Найчастіше вживаним є поняття «інформаційно-комунікаційні технології навчання» (ІКТН), яке об'єднує ознаки педагогічної технології, застосування комп'ютера та телекомунікаційних мереж, передбачає взаємодію викладачів і студентів, використання спеціальних форм, методів, засобів навчання [1].

До засобів навчання нового покоління належать електронні засоби навчання, інформація в яких зберігається на цифрових або аналогових

носіях даних і відтворюється на електронному обладнанні. Дана група засобів навчання поділяється на такі різновиди: педагогічні програмні засоби, бібліотека електронної наочності, електронні підручники та посібники, мультимедійні курси, програмно-методичні комплекси, навчальне програмне забезпечення для викладання та вивчення професійно орієнтованих дисциплін.

Систематизувавши і опанувавши дослідження зазначених науковців можна класифікувати різновиди програмного забезпечення навчального процесу у професійній підготовці [3, с. 197].

Навчальні програмні засоби скеровують навчання з огляду на наявні знання та індивідуальні здібності студентів, а також сприяють засвоєнню нового матеріалу; забезпечують подачу інформації з окремої дисципліни, ознайомлюють з методами навчальної діяльності. *Тренувальні програмні засоби* забезпечують формування у студентів певних навичок і вмінь фахової діяльності, розраховані на повторення і закріплення виучуваного матеріалу професійно орієнтованих дисциплін. *Контролюючі та діагностичні програмні засоби* дають змогу викладачеві та студентам здійснювати контроль та самоконтроль, виявляти рівень засвоєного змісту матеріалу та оцінити знання, уміння, навички. *Імітаційні програмні засоби* дають змогу вивчати певні явища та об'єкти майбутньої професійної діяльності, особливості їхнього функціонування, ознаки та характеристики. *Демонстраційні програмні засоби* використовуються для візуалізації навчального матеріалу, ілюстрування його змісту, пояснення та доповнення. *Інформаційно-пошукові програмні засоби*, бази даних забезпечують запит і пошук певної інформації, її виведення та отримання для подальшого використання у навчальній діяльності. *Навчально-ігрові програмні засоби* презентують певну необхідну інформацію у формі гри, мають інтерактивний характер. *Мікросвіти* – спеціально створені віртуальні середовища, які дозволяють студентам засвоювати певну інформацію та способи діяльності. *Інструментальні програмні засоби* забезпечують виконання певних операцій, обробку текстів, складання таблиць, редагування графічної інформації; програмні оболонки, які заповнюють змістом навчальних дисциплін. *Інформаційно-комунікативні засоби* навчання можливо застосовувати під час професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у галузі мистецької освіти.

Упровадження названих технологій передбачає розробку навчально-методичних комплексів до даних учбових дисциплін: дидактичних та наочних засобів, науково-методичного та навчально-методичного забезпечення, застосування комплексу електронних засобів навчання, що забезпечують власне наукову і образно-наочну, емоційно насичену інформацію.

Шляхи удосконалення професійної підготовки майбутніх лікарів стоматологів засобами інформаційно-комунікаційних технологій навчання вбачаємо в наступних заходах:

- розробка інтерактивних комплексів навчально-методичного забезпечення дисциплін «Інформаційні системи і технології в стоматології», «Психологія особистості професійного саморозвитку», «Технологія професійного спілкування», «Самоосвітня діяльність лікаря-стоматолога» (навчальні плани, навчальні програми, навчально-методичні посібники, інструктивно-методичні матеріали, електронні засоби навчання);

- опрацювання візуального супроводження (презентацій) до опорних конспектів лекційних занять навчальних дисциплін фахового спрямування;

- використання навчальних тестів, ділових ігор, імітаційного моделювання та проєктування у комп'ютерному варіанті на практичних та лабораторних заняттях;

- розробка електронних підручників та посібників, де текстовий матеріал поєднується з графічними елементами, довідково-інформаційних матеріалів для організації самостійної та індивідуальної роботи студентів;

- використання ліцензованих програмних засобів, відеофільмів, записів візуального супроводу;

- створення та використання тестуючих систем з метою діагностики фахових знань та умінь майбутніх лікарів стоматологів;

- розробка і впровадження дистанційних курсів навчання.

Висновки. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій навчання до професійної підготовки майбутніх лікарів стоматологів осучаснює методичне забезпечення, розвиває інфраструктуру навчального процесу, запроваджує нові підходи до організації і контролю самостійної роботи студентів, вносить зміни до системи комплексної діагностики їх професійних компетентностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жалдак М. І. Проблеми інформатизації навчального процесу в школі та у ВУЗі. *Сучасна інформаційна технологія в навчальному процесі: Зб. наук. праць*. Київ. 2001. С. 24–28. 2. Кремень В. Г. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті і формування інформаційного суспільства. *Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах*. 2006. № 6. С. 5–9. 3. Селевко Г. К. Енциклопедія освітніх технологій. Київ : Вища освіта. 2006. 816 с. 4. Кульбашна Я. Концептуальні основи формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі стоматології. *Освітологічний дискурс*. № 2 (6). 2014. С. 86–96. 5. Кульбашна Я. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі стоматології: міжнародний аспект. *Вища освіта України*. 2014. № 2. С. 67–73.

**ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ
КУЛЬТУРИ СПОРТИВНИХ МЕНЕДЖЕРІВ**

Красновський А. В.,

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)*

Науковий керівник: Красовська О. О.,

*доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії та методик початкової освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)*

***Анотація.** Статтю присвячено розв'язанню актуальної педагогічної проблеми формування управлінської культури спортивних менеджерів у професійній підготовці засобами інноваційних технологій. Ефективність педагогічного процесу автор вбачає у впровадженні інноваційних освітніх технологій: проєктних, інтерактивних, контекстних, кейс-методу, коучингових, фасилітації, зворотного зв'язку. Такий підхід залучає студентів до вирішення управлінських проблем у галузі спорту, сприяє розвитку метакогнітивних навичок і широкого кола компетентностей.*

***Ключові слова:** педагогічні технології, управлінська культура, спортивні менеджери, педагогічний процес.*

***Abstract.** The article is devoted to the solution of the current pedagogical problem of the formation of the management culture of sports managers in professional training by means of innovative technologies. The author sees the effectiveness of the pedagogical process in the implementation of innovative educational technologies: project, interactive, contextual, case method, coaching, facilitation, feedback. This approach involves students in solving managerial problems in the field of sports, promotes the development of metacognitive skills and a wide range of competencies.*

***Keywords:** pedagogical technologies, managerial culture, sports managers, pedagogical process.*